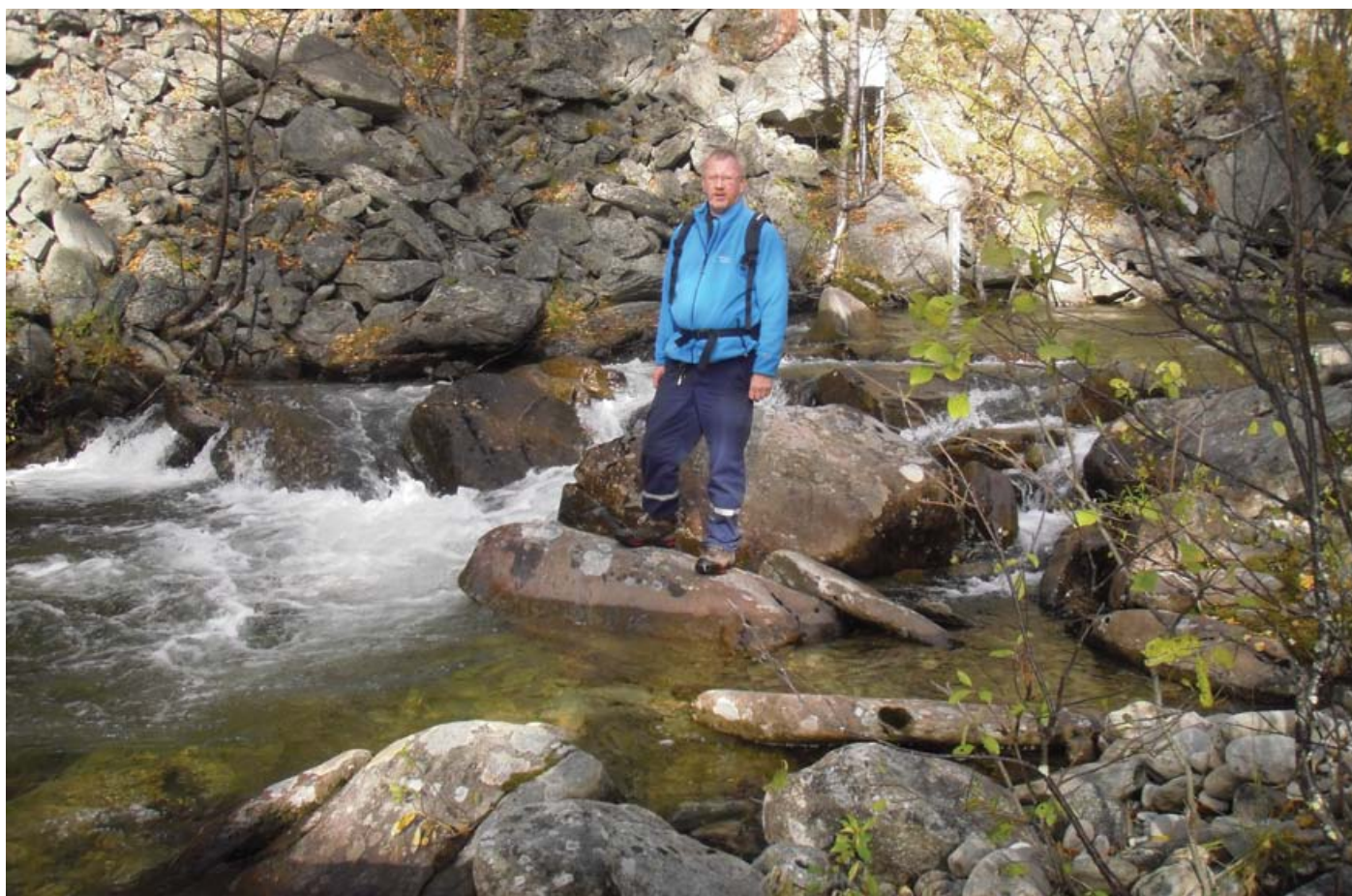

Blåfall bygger ut og drifter små vannkraftverk i samarbeid med lokale grunneiere i hele Norge. Grunneierne leier ut retten til å benytte vannet i elva til kraftproduksjon et antall år, mot at Blåfall betaler en årlig leie for dette. Grunneierne har ingen forpliktelser av noen art, og overtar kraftverket etter leieperioden.

Snart klart for utbygging i Ryddøla

Tidlig neste vår skal alt være klart for byggestart i Ryddøla på Dovre. Målet er at prosjektet skal være slutført høsten 2013. Ståle Stordal er én av syv grunneiere i prosjektet og er fornøyd med prosessen med Blåfall.

Se side 2

Leder:
Riktig og fornuftig å bygge ut

Arne Jakobsen

Se side 2

Mjelde:
– Et trygt valg

Se side 3

Tidens
løft for småkraft

Se side 4

BLÅFALL

Blåfallnytt

NYHETSBREV FRA BLÅFALL

Blåfall AS

Vollsveien 6
Postboks 61, 1324 Lysaker
T: +47 67 10 72 24
F: +47 67 10 72 23
info@blaafall.no
www.blaafall.no

Arne Jakobsen

Daglig leder
T: +47 67 10 72 20
M: +47 92 08 90 32
arne@blaafall.no

Tove Marcussen

Markedsansvarlig
M: +47 91 88 16 30
tove@blaafall.no

Odd-Arvid Rønning

Seniorrådgiver
T: +47 67 10 72 25
M: +47 95 82 41 60
odd@blaafall.no

Åsmund Ellingsen

Utbyggingssjef
T: +47 67 10 72 27
M: +47 90 88 29 85
asmund@blaafall.no

Vegard Willassen

Økonomiansvarlig
T: +47 67 10 72 26
M: +47 47 24 56 59
vegard@blaafall.no

Ingrid Welde

Prosjektingeniør
T: +47 67 10 72 24
M: +47 94 35 68 57
iw@blaafall.no

André Aune Bjerke

Ingeniør
T: +47 67 10 72 24
M: +47 41 27 54 81
andre@blaafall.no

Svein H. Støvland

Senioringeniør
M: +47 90 98 64 06
svein@blaafall.no

Kolbjørn Dønåsen

Rådgiver - vannkraft
T: +47 67 10 72 24
info@blaafall.no

241 501
Trykksak

LEDER: ARNE JAKOBSEN

Riktig og fornuftig å bygge ut småkraftverk

LAVE STRØMPRISER, ØKONOMISK

uro i Europa og billige el-sertifikater. Argumentene for å bygge ut nye småkraftverk har ikke vært hverken mange eller spesielt åpenbare den siste tiden.

Utviklingen i markedet følger også kjente spor for oss som har jobbet lenge med produksjon av vannkraft: Når vi endelig får vann i turbinene og produksjonen øker, går prisene ned. Denne økonomiske logikken kan på kort sikt svekke entusiasmen for småkraftutbygging.

Samtidig er vi sikre på to ting:

Etterspørsel etter ren småskala vannkraft vil fremover bare øke. Med større kapasitet i overføringskabler til utlandet kommer også prisene til å gå opp og utslag av sesongsvingningene reduseres.

Argumentene for å bygge ut er derfor, etter vår mening, fortsatt flere og bedre enn å la være.

Det siste, og for mange det viktigste poenget, er at "våre" grunneiere ikke trenger bekymre seg for "magre" år. En avtale med oss innebærer at vi bærer den økonomiske byrden den første, ofte tyngste, perioden. Grunneierne skal være trygge på at prosjektet deres blir håndtert i et forutsigbart og langsiktig perspektiv, av fagfolk som er kjent i terrenget og har det som trengs for å overleve.

Ryddøla:

Må jobbe raskt og smart

– DENNE HØSTEN GJØR vi forarbeidet som en forutsetning for en vellykket utbygging, sier utbyggingssjef Åsmund Ellingsen.

– Bekreftelse fra netteier, Eidefoss, om at de har kapasitet til å ta imot vår produksjon, er også på plass. Nå arbeider vi med å vurdere ulike leverandører på trykkrør og elektromekanisk utstyr, forklarer han.

Miljøplan og teknisk plan som skal til NVE for godkjenning blir ferdig i løpet av vinteren. Målet er å ha alt klart for byggestart tidlig på våren, og at prosjektet er sluttført senhøstes 2013.

Utfordringer

– I dette prosjektet er rørgata temmelig lang (2200 meter) og går gjennom kupert terreng med mye ur og sidehelling. Inntaket ligger dessuten like i kanten av landskapsvernområdet. Her må vi jobbe smart så det blir hensiktsmessig og ikke for dyrt, oppsummerer Ellingsen.

Trygt å bygge med Blåfall

– Det har vært en god prosess med gjensidig forståelse, sier grunneier Frode Stordal på Dovreskogen, nord i Oppland.

– Det å kunne overta anlegget vederlagsfritt har vært viktig for valget av Blåfall som utbyggingspartner, sier Stordal. Han og de seks andre grunneierne i området var i kontakt med flere mulige samarbeidspartnere før avtalen med Blåfall ble inngått. For dem var det aldri aktuelt å gjøre utbyggingen på egenhånd.

– Jeg tror det skal bli et bra prosjekt. Generasjonen vår blir nok ikke rik på det, men jeg håper vi kan tjene penger på sikt.

Ryddøla ligger i Dovre kommune og renner ut i Gudbrandsdalslågen.

Mjeldeelva: – Riktig å velge Blåfall

– **VED Å VELGE** Blåfall slapp vi å ta noe risiko, sier Hugo Tjosås. Han er én av to grunneiere i Mjeldeelva, ca fire mil fra Tromsø. De to vurderte å bygge ut selv, men landet på å få inn profesjonelle.

– Både økonomisk og praktisk er dette det beste alternativet for oss, sier Tjosås. – Hadde vi bygget ut på egenhånd, hadde det trolig også tatt lengre tid før vi fikk noe utbytte. Nå får vi noe igjen ganske raskt.

Konsesjon ble tildelt tidligere i år. Da var det gått nesten ti år siden de hadde begynt å tenke på å bygge ut.

Byggestart for kraftanlegget på Mjeldeelva er planlagt våren 2013. – Vi arbeider nå med å få på plass konsulenter og vil, når avtalene er inngått, umiddelbart starte arbeidet med planene som skal til godkjen-

ning hos NVE, sier prosjektingeniør Ingrid Welde.

Elven har sitt utløp i Straumfjorden og kraftstasjonen vil ligge ca. 350 meter ovenfor riksvei 862. – Etter at klassifisering er gitt, begynner vi med å få på plass turbiner og annet elektromekanisk utstyr. Å finne riktig og tilstrekkelig entreprenørkapasitet er også en viktig brikke i våre prosjekt og noe vi legger mye arbeid i, forteller Welde.

Fakta:

Mjeldeelva kraftverk:

Fallhøyde: 140 meter

Effekt: 1,6 MW

Produksjon: 5,25 GWh

Mjeldeelva ligger på Kvaløya i Tromsø kommune.

Ny medarbeider

SVEIN STØVLAND ER ny medarbeider i Blåfall. Svein er ingeniør og har bakgrunn fra produksjon og salg av elektrotekniske produkter. Han er en gammel travet i småkraftbransjen, og har jobbet med småkraftprosjekter både i Norge og i utlandet. I Blåfall vil han bli involvert i prosessen rundt avtaleinngåelse med grunneiere, samt bruke sin erfaring i mer ingeniørfaglige sammenhenger innen elektro-området.

Blåfall Stopp Volden Cup: Blåfall tar ansvar

BLÅFALL ER FOR fjerde gang hovedsponsor til arrangementet Stopp Volden Cup i Bodø. Dette er en innendørs fotballturnering for barn og ungdom med mer enn 2000 deltakere, og det er Røde Kors og fotballklubben Bodø/Glimt som arrangerer. Representanter fra Blåfall vil være til stede under arrangementet og er tilgjengelige for dem som ønsker en "småkraft-prat".

Vil du vinne en iPad?

AKKURAT NÅ HAR Blåfall en konkurranse på sine nettsider. Gå inn på www.blaafall.no/konkurranse, løs noen enkle oppgaver og du er med i trekningen av en iPad!

Ønsker du ikke å motta dette nyhetsbrevet? Send en e-post til info@blaafall.no

KRAFTHJØRNET

Tidenes løft for småkraft

I denne spalten inviterer Blåfall aktører i kraftnæringen til å dele sine synspunkter om status og trender i bransjen. Først ute er leder i Småkraftforeningen, **Henrik Glette**:

SMÅKRAFTNÆRINGEN GÅR NÅ inn i en spennende tid, hvor ordningen med grønne sertifikater åpner for tidenes løft for utbygging av fornybar energi. For å nå målene om 13,2 TWh ny fornybar energi innen 2020 skal det investeres rundt 20 milliarder i utbygging av nye småkraftanlegg.

Det betyr et formidabelt løft for mange bygder. Entreprenører vil få mange nye oppdrag, bygdene vil oppleve økt verdiskaping, og muligheter for bosetning vil sikres i flere generasjoner. Samtidig er selvsagt denne satsingen viktig for kampen mot klimaendringene. Europa og Norge trenger en overgang fra fossil til fornybar energiproduksjon, og da må vi bygge ut flere produk-

sjonsanlegg.

I denne satsingen er det mange som velger å bygge ut ressursen i egen regi. De tar kontroll over prosessen, leier inn ekspertise og konsulenter og bygger ut med varierende grad av egeninnsats. Det å ta eierskap er for mange en viktig måte å sikre at verdiskapingen blir igjen i lokalsamfunnet. Småkraftforeninga er enig i at dette er et godt utgangspunkt.

Samtidig er det ikke alle som kan ta dette ansvaret selv, av ulike grunner. Da er det viktig å ha god kontroll på at man velger rett samarbeidspartner og at avtalen blir så god som mulig. Avtalene skal vare i opptil 40-50 år og kvalitetssikring av forholdet mellom utbygger og

fallrettseier blir avgjørende.

Det finnes mange ulike varianter av kompensasjon for fallrettsleie, og det er ingen fasit for hvilken man skal velge. Man må sammenligne tilbud og få gode vurderinger, for å sikre fornuftig økonomi i utbyggingen, slik at prosjektet blir realisert og det blir verdiskaping å fordele.

Med den rette avtalen på plass, vil det åpenbart være spennende tider i vente. NVE setter fart på konsesjonsbehandlingen, nettselskapene bygger for harde livet og småkraftnæringen er med i utviklingen.

En ting er i alle fall sikkert, i fremtidens energisystem er småkraften et betydelig element.

Blåfall har nå totalt **35 prosjekter i Norge**. Tre kraftverk er ferdig bygget ut og i drift. Ytterligere fire prosjekter har fått konsesjon.

Blåfall landet rundt

Deia ligger i Åmot kommune i Hedmark. Prosjektet har et fall på 300 meter. Produksjonen er estimert til 15 GWh. Konsesjonssøknad under utarbeidelse.

Sabakkelva ligger i Suldal kommune i Rogaland. Prosjektet har et fall på 559 meter. Produksjonen er estimert til 9,1 GWh. Konsesjonssøknad under utarbeidelse.

Kinsedalselvi ligger i Luster kommune i Sogn og Fjordane. Elven renner ut i Lusterfjorden og har en fallhøyde på 205 meter. Forventet produksjon er 14 GWh. Konsesjonssøknad er innsendt NVE.

Kulu ligger i Ål kommune i Hallingdal. Elva renner ut i Strandafjorden. Det forventes en avklaring på konsesjonssøknad i løpet av høsten.

Mjeldeelva ligger på Kvaløya i Tromsø kommune. Elven har sitt utløp i Straumsfjorden. Kraftstasjonen vil ligge ca. 350 meter ovenfor Rv862. Her er konsesjon gitt. Miljøplan utarbeides i løpet av vinteren. Oppstart bygging påbegynnes våren/sommeren 2013.

Voldsetelva ligger i Verran kommune i Nord-Trøndelag. Elven renner ut i Beitstadfjorden innerst i Trondheimsfjorden. Prosjektet er under utbygging, ferdigstilles sommeren 2013.

Ryddøla ligger i Dovre kommune i Oppland. Den renner ut i Gudbrandsdalslågen på østsiden, noen kilometer nord for Sel. Prosjektering pågår. Avskoging starter i løpet av høsten. Oppstart bygging vil være våren 2013.

Les mer om våre prosjekter på www.blaafall.no